DASHBOARD BESTUURSAKKOORD PO 2019

Dit dashboard geeft per hoofddoel de doelstellingen weer die zijn afgesproken in het geactualiseerde Bestuursakkoord PO, vertaald in indicatoren met streefwaarden.[1] Per doel wordt de voortgang van de geactualiseerde doelstellingen in beeld gebracht en toegelicht aan de hand van realisatiecijfers op de indicatoren en andere relevante monitoringsgegevens.[2] De stippellijnen geven de ambitie weer, op basis van de streefwaarden die zijn geformuleerd. De doorgetrokken lijnen representeren de beweging op de indicatoren.

AMBITIE 1. TALENTONTWIKKELING DOOR UITDAGEND ONDERWIJS

Leerlingen worden voorbereid op de 21e eeuw. Er is oog voor individuele talenten van alle leerlingen. Het onderwijsaanbod faciliteert brede vorming die recht doet aan de diverse talenten van kinderen. ICT kan hierbij ondersteunend werken: digitale leermiddelen maken het steeds meer mogelijk om leerroutes beter aan te passen aan de individuele leerling en voor elke leerling een eigen uitdaging te bieden. Dit geldt bijvoorbeeld voor leerlingen met een leerachterstand, of voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

1) Gebruik van digitaal leermateriaal in de les

Doelstelling
In 2020 gebruikt 90 procent van de scholen dagelijks digitaal leermateriaal in het primaire proces.

Welke beweging is zichtbaar?
In de meest recente publicatie van de Vier in Balans-monitor 2017[3] ligt de focus op wat leraren zelf gebruiken in plaats van wat door de school is aangeschaft. De gegevens zijn afkomstig van ruim 5.000 respondenten uit het po. Daaruit blijkt dat leraren niet alleen gebruik maken van de computer en het digiboard, maar ook steeds meer van hun tablet en hun mobiele telefoon. Ook elektronische leeromgevingen en digitale toetssystemen worden vaker benut. In de monitor worden drie groepen leraren onderscheiden: kopgroep (25 procent), peloton (50 procent) en staartgroep (25 procent). Leraren die behoren tot de kopgroep benutten in hun werk dertien à veertien verschillende ICT-toepassingen. Leraren in het peloton werken met zes à zeven verschillende ICT-toepassingen. Het gebruik van ICT bij leraren in de staartgroep is meestal beperkt tot het digiboard.

Uit de Leermiddelenmonitor 2017/2018 van SLO blijkt leraren twee soorten digitale leermiddelen heel frequent gebruiken: methodegebonden software of –sites (82 procent) en filmpjes (71 procent) enkele keren per week of vaker, gevolgd door oefensoftware of –sites (59 procent) en productiviteitssoftware zoals Word of Excel (58 procent). [4]

[1] Indicatoren zijn dus niet hetzelfde als doelen; een indicator moet wel iets zeggen over het desbetreffende doel, het is zogezegd een 'bewegingsmelder'
[2] Het dashboard voor po is online beschikbaar op de website Trends in beeld. Hier zijn ook alle achterliggende cijfers te vinden.
[3] https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/vierinbalans/Vier-in-balans-monitor-2017-Kennisnet.pdf
[4] https://slo.nl/leermiddelenmonitor/

Zowel leraren als schoolleiders uit het po zijn het er (helemaal) mee eens dat het gebruik van digitale leermiddelen niet meer is weg te denken (leraren 97 procent, schoolleiders 97 procent).

Welke acties worden ondernomen?
Een belangrijk speerpunt in de Digitaliseringsagenda Primair en Voortgezet onderwijs is: "digitale leermiddelen werken voor de gebruiker". Hiervoor zijn de volgende activiteiten afgesproken:

- Door samen te werken met scholen worden praktijkvoorbeelden ontwikkeld voor een keuzeproces dat leidt tot een leermiddelenbeleid en leermiddelenkeuze die aansluiten op de onderwijsvisie van de school;
- In een publiek-private samenwerking wordt door uitgevers, distributeurs en softwareleveranciers samen met het onderwijs gewerkt aan een toekomstvaste leermiddelenketen waarin leerlingen en docenten de leermiddelen kunnen vinden die passen bij hun leerdoelen en die toegankelijk is voor nieuwe ontwikkelingen en spelers zodat innovatie wordt bevorderd.
- Een open en toegankelijke leermiddelenmarkt is van belang voor een gezonde marktwerking. De ontwikkelingen op de leermiddelenmarkt, in de context van internationalisering en nieuwe toetreders, worden in kaart gebracht en gevolgd.
- Aanbod en vraag van scholen ten aanzien van open leermateriaal wordt beter op elkaar afgestemd.
- Schoolbesturen werken samen in de leermiddelenmarkt.

SIVON
Het vormgeven van de samenwerking tussen schoolbesturen bij het uitwisselen van kennis en het centraal inkopen van ICT-producten en -diensten is een belangrijk onderdeel van de digitaliseringsagenda. Hiermee bouwen de schoolbesturen voort op de succesvolle samenwerking in het Doorbraakproject Onderwijs & ICT. Inmiddels zijn 83 schoolbesturen lid van SIVON. Deze besturen geven onderwijs aan meer dan 24 procent van de leerlingen in het po en vo. De PO-Raad, de VO-raad, SIVON en OCW hebben nadere afspraken gemaakt om de verdere groei van het lidmaatschap van SIVON, en het gebruik van de nieuwe voorziening voor veilig internet, de komende jaren met raad en daad te ondersteunen. Een betere vraagarticulatie, meer marktmacht en een krachtige regie voor en door de sector leidt naar verwachting tot meer innovatie, meer maatwerk en een betere prijs/kwaliteitverhouding voor scholen.

2) Onderzoekend leren van leerlingen

Doelstelling
Met het oog op de brede vorming van de leerling bevorderen scholen het onderzoekend leren van leerlingen, onder andere door een aanbod op het gebied van 'wetenschap en technologie', zoals afgesproken in het Techniekpact.

Welke beweging is zichtbaar?
Het hernieuwde Techniekpact 'Focus en Versnellen' is in juni 2018 gelanceerd.[5] De twaalf doelstellingen worden hierin herbevestigd. Het eerste doel van het Techniekpact is dat basisscholen in 2020 structureel wetenschap en techniek aanbieden. Binnen het Techniekpact zijn de twaalf doelstellingen ondergebracht onder drie actielijnen:

- Kiezen voor techniek: meer leerlingen kiezen voor een techniekopleiding.
- Leren in de techniek: meer leerlingen en studenten met een technisch diploma gaan aan de slag in een technische baan.
- Werken in de techniek: mensen die werken in de techniek behouden voor de techniek, en mensen met een technische achtergrond die met ontslag bedreigd worden, of al langs de kant staan, elders inzetten in de techniek

Welke acties worden ondernomen?
Het Techniekpact is bekrachtigd door alle partners, waaronder de PO-Raad en OCW. OCW draagt bij aan het realiseren van de doelstelling van het Techniekpact aan de hand van de regeling bèta/techniknetwerken,

[5] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2018/06/04/nationaal-techniekpact-focus-en-versnellen

aangevuld met ondersteuning en expertise van het Platform Bèta Techniek. Met deze regeling zijn er tot 2020 financiële middelen beschikbaar gesteld zodat basisscholen (die georganiseerd zijn in één van de bestaande acht regionale netwerken) met verschillende benaderingen wetenschap en techniek in de klas kunnen stimuleren, zoals met de professionalisering van leraren en de bevordering van samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Ook wordt Jet-Net/TechNet ondersteund om de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te stimuleren en om de keuze voor wetenschap en techniek te verhogen. Bij de lopende curriculumherziening wordt door leraren en schoolleiders, ondersteund door experts, uitgewerkt hoe dit thema een plek moet krijgen in het nieuwe curriculum.

3) Cultuureducatie

Doelstelling

Met het oog op de brede vorming van de leerling verbeteren scholen de kwaliteit van cultuureducatie door uitvoering van het programma 'Cultuureducatie met kwaliteit' en het uitvoeren van afspraken uit het 'Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs'.

Welke beweging is zichtbaar?

In augustus 2018 is de monitor Cultuureducatie PO 2017-2018 aan de Kamer gestuurd.[6] Hierin worden de ontwikkelingen gevolgd met betrekking tot cultuureducatie in het po:de visie op cultuur, de organisatie van het cultuuronderwijs, het aanbod, de deskundigheid van leerkrachten, de ontwikkeling van leerlingen en de samenwerking met de culturele omgeving. Ook wordt in de monitor gekeken naar de opbrengsten van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

In het afgelopen jaar zijn door de gehele sector opnieuw positieve stappen op het gebied van cultuureducatie. Per 2017-2018 hebben meer scholen een visie op cultuureducatie dan in de jaren daarvoor, waarbij scholen die deelnemen aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit deze visie vaker hebben. Het merendeel van de scholen geeft aan een intern cultuurcoördinator (ICC'er) te hebben. Ten opzichte van de monitor 2015-2016 geven scholen aan dat de deskundigheid van groepsleerkrachten is toegenomen bij muziek, erfgoed, spel en drama, beweging en dans, tekenen en handvaardigheid (bij tekenen en handvaardigheid acht 78 procent van de groepsleerkrachten zichzelf redelijk tot zeer capabel); een derde van de scholen heeft zowel tijd als budget geoormerkt voor deskundigheidsbevordering van groepsleerkrachten. 53 procent van de scholen zet vakleerkrachten in; deze zijn in dienst of extern ingehuurd. Scholen zijn wel kritisch op het door hen zelf verzorgde aanbod: de helft vindt de kwaliteit voldoende, 22 procent is tevreden. Het aanbod van externe partijen wordt daarentegen door 33 procent als voldoende beoordeeld, en 61 procent is hier tevreden over. Blijkens de monitor naar het Bestuursakkoord zijn op 51 procent van de scholen groepsleerkrachten werkzaam die zijn gespecialiseerd in cultuur.

Welke acties worden ondernomen?

Het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit 2013-2016' is verlengd voor de periode 2017-2020. Hierbij wordt verwacht dat hetzelfde aantal scholen opnieuw deel gaat nemen. Na het eerste jaar zijn dit 2.800 scholen. Ook wordt gestreefd naar verdieping van het cultuuronderwijs op de reeds deelnemende scholen én het vergroten van het aantal aan dit programma deelnemende scholen. Flankerend aan 'Cultuureducatie met Kwaliteit' kunnen scholen vanaf het schooljaar 2016-2017 met de regeling 'Professionalisering Cultuuronderwijs PO', extra inzetten op het professionaliseren van schoolbestuurders, schoolleiders en leerkrachten. Zoals bekend is er in 2019 binnen de Prestatiebox ongeveer €23 miljoen beschikbaar voor cultuuronderwijs, waarvan € 4,5 miljoen voor museumbezoek. Met een extra impuls wordt het intensiveren en versnellen van goed muziekonderwijs bevorderd door enerzijds de 'Regeling impuls muziekonderwijs PO', waarin in totaal 1641 scholen samen met partijen uit het muziekveld werken, en anderzijds met de landelijke campagne 'Méér muziek in de klas'. Met deze publiek-private samenwerking zetten diverse partijen zich in voor structureel muziekonderwijs onder schooltijd en in de vrije tijd. Het is de ambitie om het beleid ten aanzien van cultuureducatie voor de toekomst op meer integrale wijze vorm te geven, waarbij de vraag van de school centraal blijft staan.

[6] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/02/monitor-cultuureducatie-primair-onderwijs-2017-2018

2. EEN BREDE AANPAK VOOR DUURZAME ONDERWIJSVERBETERING

Scholen komen tot duurzame onderwijsverbetering, analyseren hun leeropbrengsten en verantwoorden zich hierover op transparante wijze. Zwakke scholen verbeteren zich snel en duurzaam en de professionaliteit van besturen wordt versterkt.

4) Kwaliteitszorg

Aandeel schoolbesturen dat een planmatige cyclus van kwaliteitszorg heeft, op basis van een jaarlijkse zelfevaluatie

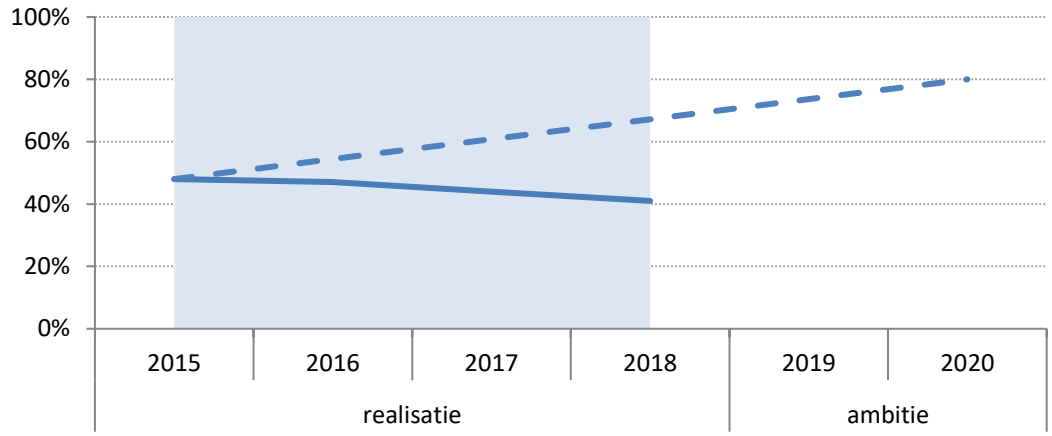

Bron: Regioplan, Enquête Bestuursakkoord PO – tabellenrapport 2019

Doelstellingen

- In 2020 scoort 80 procent van de besturen een voldoende op de standaard kwaliteitszorg.
- In 2020 werken besturen met een planmatige cyclus van kwaliteitszorg, op basis van een jaarlijkse zelfevaluatie

Welke beweging is zichtbaar?

Bij de actualisatie van het bestuursakkoord is de doelstelling en daarmee ook de indicator aangepast. Met de invoering van het bestuursgerichte toezicht op 1 augustus 2017 wordt kwaliteitszorg niet langer op schoolniveau, maar op bestuursniveau beoordeeld door de inspectie. Een ontwikkeling kan nog niet worden getoond, omdat het aantal besturen dat in 2017 werd bezocht te klein was om hier afzonderlijk op te nemen. In 2018 gold voor 80 procent van de besturen dat zij op de standaard kwaliteitszorg van de inspectie met een voldoende werden beoordeeld.

Van de besturen geeft 41 procent aan op basis van een jaarlijkse zelfevaluatie te werken aan kwaliteitszorg. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2018 (44 procent). 32 procent geeft aan dit eens per twee jaar te doen. Dit is een zelfde percentage als het jaar ervoor. Wel zien we een sterke toename van de mate waarin een bestuur bij zelfevaluatie gebruik maakt van de zelfevaluatie van de school/scholen (stijging van 66 procent naar 77 procent).[7]

Welke acties worden ondernomen?

Om besturen waarvan de kwaliteitszorg door de inspectie als onvoldoende wordt beoordeeld te ondersteunen, is het ondersteuningsprogramma van de PO-Raad voor zeer zwakke en onvoldoende scholen

[7] Regioplan, Enquête Bestuursakkoord PO – tabellenrapport 2019

(Goed worden, Goed blijven) uitgebreid met een ondersteuningsaanpak voor besturen. Van dit aanbod is al door tientallen besturen gebruik gemaakt.
Daarnaast zet de PO-Raad de komende tijd sterk in op de ondersteuning bij het opzetten en uitvoeren van zelfevaluaties. Ook worden lerende netwerken gefaciliteerd. Hierbij wordt in een groep van circa vijf besturen een kwaliteitsvraagstuk geanalyseerd en gezamenlijk gezocht naar een passende oplossing die bijdraagt aan de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit en het bestuurlijk handelen.

5) Aandeel (zeer) zwakke scholen dat zich binnen een jaar verbetert

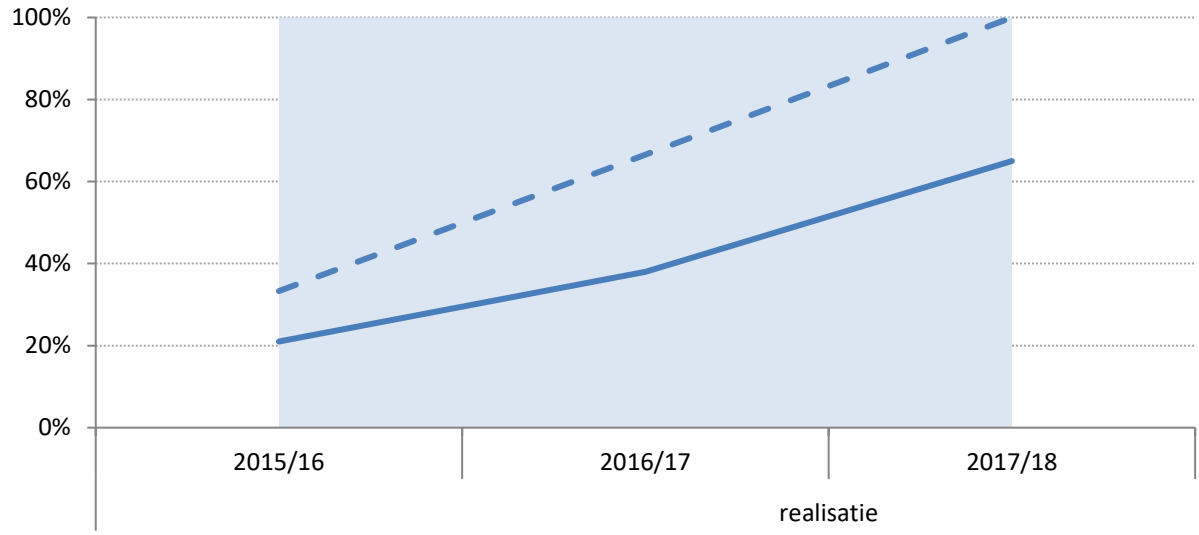

Bron: Inspectie van het Onderwijs

Doelstelling
In 2017/2018 voldoen alle scholen aan de minimumnormen voor kwaliteit. Scholen die toch onder de minimumnormen zakken (zeer) zwakke scholen) verbeteren zich binnen een jaar.

Welke beweging is zichtbaar?
Zeer zwakke en zwakke scholen moeten zo snel mogelijk weer toe naar voldoende onderwijskwaliteit voor hun leerlingen. Het lukte 65 procent van de scholen die in 2016/2017 als zwak of zeer zwak werden beoordeeld om zich binnen een jaar te verbeteren naar een voldoende.[8] Dat is een aanmerkelijke vooruitgang ten opzichte van twee jaar eerder toen dat slechts 21 procent van de zwakke en zeer zwakke scholen lukte. Het ging in 2016/ 2017 om 102 scholen die beoordeeld werden als zwak; 74 van deze scholen hadden zich op de peildatum van 1 september 2018 verbeterd tot voldoende. Van de 19 scholen die in 2016/ 2017 als zeer zwak werden beoordeeld, hadden vijf scholen zich op 1 september verbeterd tot voldoende, drie scholen lieten geen enkele verbeteringen zien en bleven zeer zwak en een aantal scholen sloot de deuren.

Welke acties worden ondernomen?
Zeer zwakke scholen moeten zich sinds 2015-2016 in principe binnen één jaar verbeteren naar ten minste 'onvoldoende'. Deze strengere aanpak moet ervoor zorgen dat de onderwijskwaliteit sneller op orde is en leerlingen weer onderwijs van voldoende niveau krijgen.

De PO-Raad heeft een ondersteuningsaanbod voor zeer zwakke scholen (Goed Worden, Goed Blijven). Dit programma is erop gericht om zo snel mogelijk de onderwijskwaliteit te verbeteren. De school krijgt begeleiding door experts. Het ondersteuningsaanbod wordt door OCW gesubsidieerd en is kosteloos voor de scholen. In 2017/2018 maakten 75 scholen gebruik van dit aanbod.

[8] Per 1 augustus 2017 is het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs vernieuwd en wordt er gesproken van onvoldoende scholen in plaats van zwakke scholen. In het schooljaar 2016/2017 was er dus nog wel sprake van zwakke scholen.

6) Aandeel scholen dat Vensters PO gevuld heeft

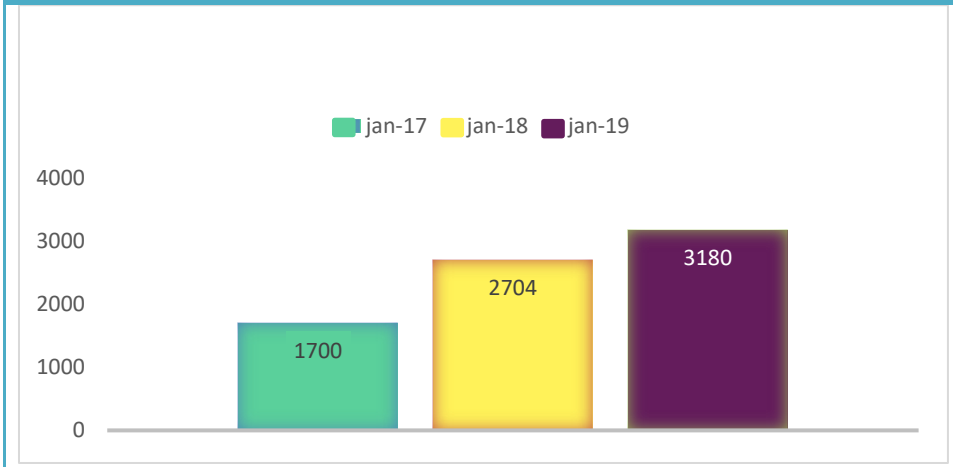

Bron: PO-Raad

Doelstelling

- Bezoekers, waaronder ouders, die informatie over scholen willen, vinden op Scholen op de kaart relevante, complete en toegankelijke informatie. De betreffende scholen plaatsen de voor hen relevante indicatoren met eigen toelichtingen zoveel mogelijk in hun lokale context.
- De PO-Raad is namens de sector eigenaar van Vensters PO. De PO-Raad biedt een passend informatie- en ondersteuningsaanbod aan scholen aan, zodat scholen die door ouders verzocht worden om informatie, in 2020 een voor hen relevante set van centrale en decentrale indicatoren op hun schoolpagina kunnen presenteren. Deze scholen plaatsen de uitkomsten met een eigen toelichting in de lokale context.

Doel van de hernieuwde afspraken is scholen te ondersteunen en te stimuleren hun omgeving te informeren over het onderwijs, hoe zij dat doen en wat nodig is om dit beter te doen.
Hiertoe wordt een aantal acties ondernomen.

Welke beweging is zichtbaar?

De monitoring van de PO-Raad laat zien dat 90,8 procent van de besturen (die 97,9 procent van de scholen vertegenwoordigen) het afgelopen half jaar heeft ingelogd in Vensters. 3.180 scholen hebben minimaal 80 procent van de vergelijkingsindicatoren gepubliceerd op 1 januari 2019. Twee jaar eerder waren dat nog 1.700 scholen, bijna een verdubbeling in twee jaar tijd. Scholen op de kaart PO heeft met gemiddeld 52.000 bezoekers per maand in 2018 een forse verbetering ten opzichte van 2017 laten zien. Dat is een stijging van 43 procent en de stijgende lijn zet ook in 2019 door.
In 2018 is ook het Dashboard Passend Onderwijs in beheer genomen. 95 procent van de samenwerkingsverbanden PO gebruikt het Dashboard Passend Onderwijs inmiddels voor sturing en verantwoording.

Welke acties worden ondernomen?

De leden van de PO-Raad hebben in hun strategische agenda afgesproken dat ieder schoolbestuur zich actief verantwoord over zijn eigen kwaliteit en die van zijn scholen via Scholen op de Kaart, de website van Vensters. In dat licht is het vullen van Vensters door schoolbesturen vrijwillig, maar niet vrijblijvend. De set van centrale en decentrale indicatoren die gevuld kan worden op Scholen op de kaart wordt afgestemd met belanghebbenden (waaronder OCW). Het is belangrijk dat steeds meer scholen en schoolbesturen Vensters als verantwoordingsinstrument gebruiken en daarom werkt de PO-Raad hard aan de doorontwikkeling:

- De groei van het gebruik is onder meer te danken aan het succes van de schoolgidsmodule. Daarmee is de toegevoegde waarde van het instrument voor scholen vergroot. De PO-Raad werkt aan meerdere producten met een soortgelijke werking waarbij verantwoording en lastenverlichting hand in hand gaan.

- Er wordt onverminderd ingezet op communicatie om het bereik van Vensters te vergroten. Ook ondersteunt de PO-Raad scholen en besturen concreet met het invullen van hun schoolpagina, zijn er regionale bijeenkomsten en vinden er technische en inhoudelijke aanpassingen plaats zodat de website beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de gebruikers (ouders).
- De PO-Raad zal via monitoring van het gebruik van Scholen op de kaart de informatievraag van bezoekers, waaronder ouders, in kaart brengen. Hiermee kan de vraag om informatie vanuit de samenleving en het aanbod van informatie door scholen, in beeld worden gebracht.
- De inzichten in landelijke en regionale trends worden geïntegreerd in (landelijke) campagnes en gebruikt om het aanbod van informatie door scholen beter af te stemmen op de vraag om informatie vanuit de samenleving.

3. PROFESSIONELE SCHOLEN

Leerlingen, ouders, leraren, schoolleiders en besturen geven gezamenlijk vorm aan scholen. De kwaliteit van het onderwijs is afhankelijk van de inzet en vaardigheden van al deze betrokkenen, waarbij de kwaliteit van de leraar van doorslaggevend belang is. Een stimulerende werkomgeving waar professionele ontwikkeling prioriteit heeft, draagt bij aan de kwaliteit van leraren. En diversiteit in het onderwijsteam helpt bij het maximaal benutten van de capaciteiten en kwaliteiten van teamleden Dit vraagt het nodige van schoolleiders, maar ook van het schoolbestuur in het kader van strategisch personeelsbeleid.

7) Aandeel startende leraren dat begeleiding krijgt (naar cohort)

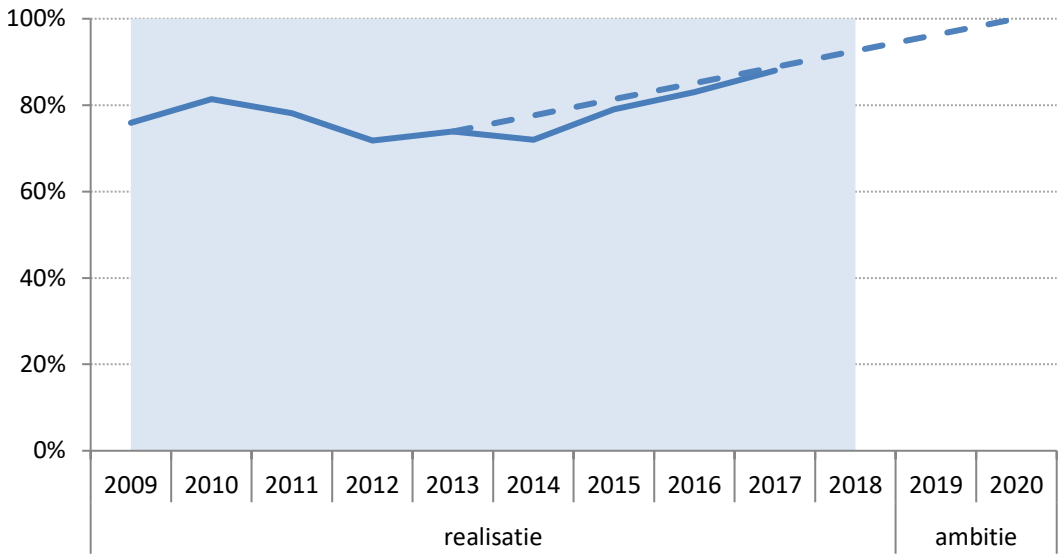

Bron: Loopbaanmonitor en Regioplan

Doelstelling
De schoolbesturen zorgen vanaf uiterlijk 2017 voor planmatige begeleiding van elke startende leraar op basis van een jaarlijkse vaardigheidsmeting.

Welke beweging is zichtbaar?
Zoals eerder is gemeld met de brief over de Arbeidsmarkt leraren 2018, hebben startende leraren met de huidige arbeidsmarkt het voordeel dat zij gemakkelijker in het onderwijs aan het werk komen.[9] Het aandeel afgestudeerden van de pabo dat na een half jaar een baan heeft in het onderwijs is gestegen van 83 procent in 2013 naar 88 procent voor de lichting die in 2017 is afgestudeerd. Het is tevens positief dat uitval in de eerste vijf jaar dat zij werkzaam zijn lager is dan bij oudere afstudeercohorten. Dit betekent dat het onderwijs er in de meeste gevallen beter in slaagt starters voor het onderwijs te behouden: 77 procent van de afgestudeerden werkt na vijf jaar nog in het onderwijs.

Inzoomend op de begeleiding van starters in het primair onderwijs, is er sprake van een duidelijk stijgende lijn: in 2015 ontving 72 procent van de startende leraren in het primair onderwijs een of andere vorm van begeleiding; ten opzichte van 84 procent nu. Aanvullend daarop blijkt uit de monitor bestuursakkoord van

[9] Kamerstukken II 2018/19, 27 923, nr. 344

Regioplan dat 88 procent van de besturen en 89 procent van de schoolleiders maatregelen heeft getroffen om startende leraren te bekwamen in hun algemene didactische vaardigheden.[10] Dit is een stijging ten opzichte van 2017.
Hierbij wordt met name ingezet op coachingsactiviteiten (89 procent van de besturen en 83 procent van de schoolleiders), waarbij op schoolniveau 73 procent van de collega-leraren die worden ingezet voor coaching in uren worden gefaciliteerd. Dat is meer dan de 64 procent in 2017. Ook worden deze collega-leraren meer dan in 2017 (53 procent) getraind om hun rol als coach te vervullen (59 procent in 2018). De Loopbaanmonitor 2018 laat echter zien dat de mate waarin starters op planmatige wijze worden begeleid nog beter kan. [11] Zo geeft maar 29 procent van de pabo-afgestudeerden aan te hebben deelgenomen aan een begeleidingsprogramma voor beginnende leraren.

Welke acties worden ondernomen?
De begeleiding van startende leraren heeft een belangrijke plek in het bestuurlijk traject rondom 'Samen Opleiden en Professionaliseren', waarmee OCW en de sectorraden een gezamenlijk eindbeeld schetsen ten aanzien van het opleiden van toekomstige leraren, het begeleiden van startende leraren en professionaliseringsactiviteiten.[12] Daartoe worden in 2019 gezamenlijke generieke kwaliteitseisen voor begeleiding van startende leraren geformuleerd, in aanvulling op de reeds bestaande verankering hiervan in de cao primair onderwijs. Zo is in de cao vastgelegd dat de startende leraar recht heeft op begeleiding door een coach die niet de directe leidinggevende is, en wordt er een beproefd of objectief observatie-instrument ingezet. De PO-Raad heeft om dit inzichtelijk te maken voor leden een actuele inventarisatie van te gebruiken observatie-instrumenten opgesteld.
Daarnaast heeft begeleiding startende leraren een plek in het strategisch personeelsbeleid van scholen en besturen.

8) Aandeel schoolleiders dat is geregistreerd in het Schoolleidersregister PO

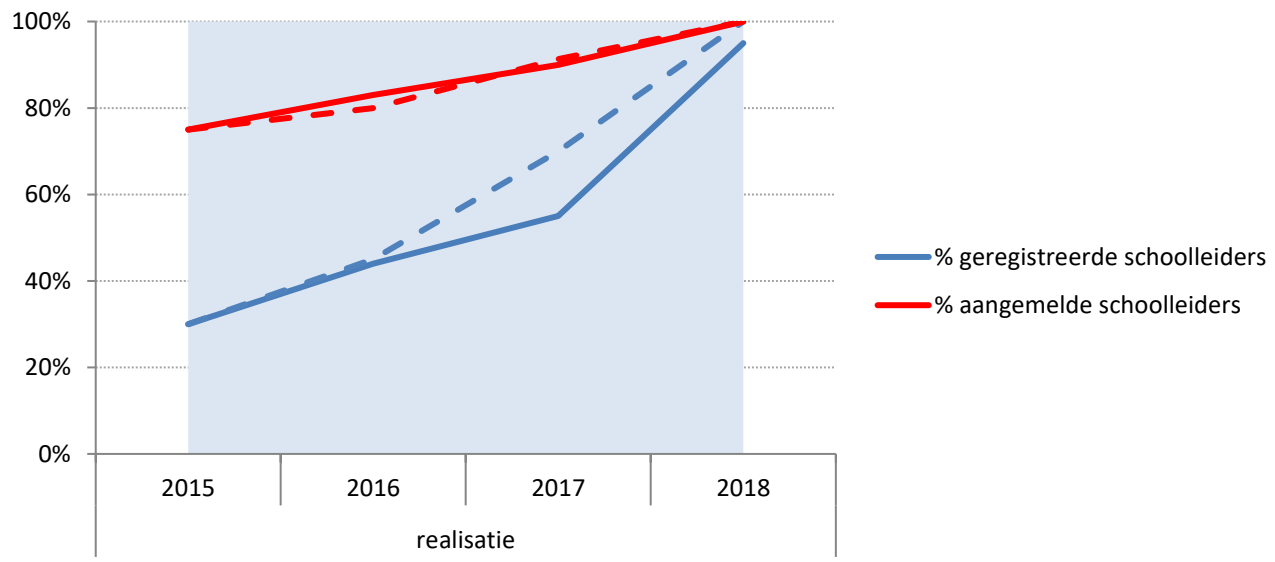

Schoolleidersregister PO

Doelstellingen
- In 2018 werken alle schoolleiders aan het onderhoud van hun bekwaamheid en registreren zich in het schoolleidersregister PO.
- In 2018 voldoen alle schoolleiders aan de registratie-eisen: een afgeronde schoolleidersopleiding of een

[10] Regioplan, Enquête Bestuursakkoord PO – tabellenrapport 2019
[11] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/01/16/loopbaanmonitor-2018
[12] https://www.platformsamenopleiden.nl

vergelijkbaar kennis- en vaardigheidsniveau.

Welke beweging is zichtbaar?
Sinds 1 januari 2018 is registratie in het schoolleidersregister een, in de cao PO opgenomen, verplichte voorwaarde voor het kunnen vervullen van een directiefunctie. Geregistreerde schoolleiders werken inmiddels aan hun vierjaarlijkse herregistratie. Schoolleiders kunnen daarbij kiezen uit een aanbod van geaccrediteerde masters, formeel leren en/of informeel leren. Informeel leren kan bijvoorbeeld bestaan uit het bezoeken van een congres, deelname aan netwerken of het ontplooien van initiatieven op de eigen school.

In 2018 hadden alle schoolleiders zich aangemeld bij het schoolleidersregister. Daarnaast hebben nagenoeg alle schoolleiders zich geregistreerd. Dit betekent dat zij voldoen aan de vereisten voor registratie. Zij volgen een masteropleiding of ontwikkelen zich op drie onderwerpen van de kennisbasis (de professionaliseringsthema's). Zij kunnen dit doen door te kiezen uit één van de 351 gecertificeerde opleidingen, cursussen en studiereizen of door te kiezen voor informeel leren in de beroepspraktijk.

Welke acties worden ondernomen?
Het Schoolleidersregister PO werkt met schoolleiders aan de actualisering van de beroepsstandaard. De huidige beroepsstandaard wordt vergeleken met beroepsstandaarden uit andere landen en er wordt onderzoek gedaan naar de nieuwste inzichten op het gebied van schoolleiderschap. Er worden verschillende bijeenkomsten georganiseerd om met schoolleiders over de beroepsstandaard te praten. De verwachting is dat de geactualiseerde beroepsstandaard eind november 2020 beschikbaar is.

Ook aan de ontwikkeling van de kennisbasis wordt verder gewerkt:
1. Ontwikkelingen en trends in en rond de school die van invloed zijn op het beroep van schoolleiders worden jaarlijks in kaart gebracht en tijdens een bijeenkomst besproken met schoolleiders. Indien noodzakelijk worden de bestaande professionaliseringsthema's op basis van deze onderzoeken geactualiseerd.
2. Het Schoolleidersregister PO, drie wetenschappers uit verschillende disciplines (bedrijfskunde, pedagogiek en onderwijskunde) en vijftien schoolleiders onderzoeken gezamenlijk de rol van reflexiviteit in leiderschap. De resultaten van dit onderzoek zullen in 2020 beschikbaar zijn.

Nieuwe professionaliseringsthema's worden ontwikkeld. Het Schoolleidersregister brengt groepen schoolleiders samen met wetenschappers om te onderzoeken welke wetenschappelijke inzichten relevant zijn schoolleiders. In 2019 zullen de eerste nieuwe professionaliseringsthema's beschikbaar zijn.

9) Aandeel scholen en besturen dat tevreden is over het post-initiële opleidingsaanbod

Doelstelling
Het post-initiële opleidingsaanbod is goed afgestemd op de vraag van scholen en schoolbesturen.

Welke beweging is zichtbaar?
In 2015 heeft ResearchNed een rapport gepubliceerd over vraag en aanbod in post-initieel nascholingsaanbod voor leraren in het primair onderwijs.[13] Op basis hiervan is besloten onder leiding van de PO-Raad meer intersectoraal overleg (met VH, VSNU, PO-Raad, LOBO/LPNOPO, vakbonden) te organiseren over het nascholingsaanbod, om tot kennisuitwisseling en nadere afstemming te komen. Dit overleg is sinds 2018 'on hold' gezet, onder meer omdat het overleg overlap leek te hebben met andere bijeenkomsten tussen betrokken partijen.

Welke acties worden ondernomen?
Uit recent onderzoek van het Kohnstamm Instituut naar Huisacademies in het po en vo blijkt ook dat er rond nascholing en professionalisering van leraren een duidelijke beweging in het veld zichtbaar is.[14] Doel

[13] ResearchNed, Vraag en aanbod nascholing leerkrachten primair onderwijs, 2015
[14] Kohnstamm Instituut, Huisacademies in kaart (rapport 1023), 2019

van dit onderzoek was het in kaart brengen van de verschillende typen huisacademies. Onder een huisacademie wordt een interne academie, expertise-, kennis- of opleidingscentrum voor professionaliseringsactiviteiten verstaan, die bestaat binnen een school, tussen scholen of binnen een bestuur.

Belangrijkste speerpunten voor de bevraagde huisacademies zijn leren van en met elkaar, professionaliseren, verbinden en onderling kennis delen. Een groot deel van de huisacademies blijkt samen te werken met opleidingsscholen, andere scholen, organisaties of lerarenopleidingen in hun regio. Huisacademies passen binnen de ontwikkeling van de laatste jaren waarbij schoolorganisaties en besturen zelf meer verantwoordelijkheid nemen om activiteiten op te zetten ten behoeve van professionalisering van medewerkers. Dit sluit daarmee aan op de ambities gesteld in het bestuursakkoord en is een beweging uit de sector zelf.

De PO-Raad stimuleert de ontwikkeling van Huisacademies ook, in bijeenkomsten van het Netwerk Huisacademies waarbij de verbinding tussen besturen en kennisdeling over het organiseren van nascholing wordt gestimuleerd. Hierbij zijn bestuurders en medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het vormgeven van nascholing beide aanwezig.

Naast bovenstaande is er vanuit Samen Opleiden en Professionaliseren ook aandacht voor de professionalisering van leraren.

4. GEZONDE KINDEREN DIE MEER BEWEGEN IN EN RONDOM SCHOOLTIJD

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs in combinatie met een rijk buitenschools aanbod is belangrijk voor de motorische ontwikkeling van kinderen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen en behouden van een gezonde en actieve leefstijl, ook op latere leeftijd.

10) Bewegingsonderwijs

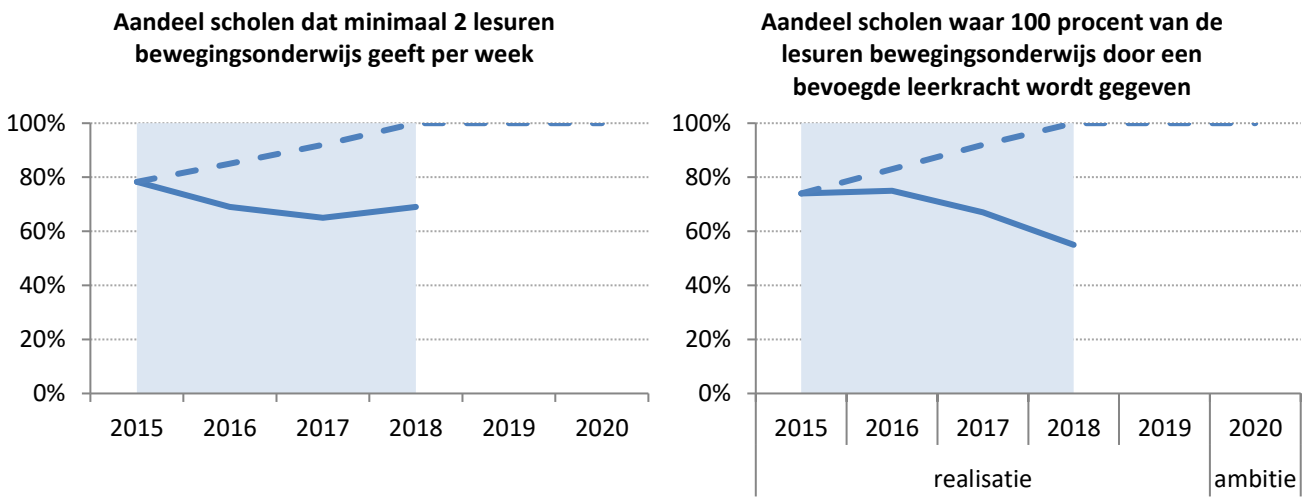

Bron: Regioplan, Enquête Bestuursakkoord PO – tabellenrapport 2019

Doelstellingen

- Scholen committeren zich aan de doelen uit de agenda Sport en Bewegen om vanaf 2017 minimaal twee lesuren per week bewegingsonderwijs te bieden; waar mogelijk streven scholen naar drie lesuren bewegingsonderwijs.
- Vanaf 2017 worden alle lesuren bewegingsonderwijs gegeven door een bevoegde leerkracht (ALO of pabo met LO-bevoegdheid).

Welke beweging is zichtbaar?

Uit de Monitor Bestuursakkoord blijkt dat 69 procent van de scholen in 2018 twee of meer lesuren bewegingsonderwijs geeft. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2017, waar dit percentage 65 procent bedroeg[15]. Op 55 procent van de scholen wordt al het bewegingsonderwijs gegeven door een bevoegde leerkracht; dit is een daling ten opzichte van 2017. Gemiddeld wordt 79 procent van de lessen bewegingsonderwijs gegeven door een bevoegde leerkracht. 24 procent van de deelnemende scholen geeft aan van plan te zijn om in de komende jaren meer bewegingsonderwijs te gaan geven; dit is een stijging ten opzichte van 2017. Scholen die het minimum aantal uren nu niet halen en dit in het komende jaar ook niet verwachten, noemen knelpunten als onvoldoende tijd in het onderwijsprogramma, onvoldoende middelen en de beschikbaarheid en afstand tot de gymaccommodatie.

Welke acties worden ondernomen?

De cijfers uit de monitor maken inzichtelijk dat de algehele trend op het gebied van het bewegingsonderwijs in het afgelopen jaar niet positief is. Inmiddels is een aantal maatregelen genomen waarvan een positieve uitwerking wordt verwacht, zoals het sluiten van het Nationaal Sportakkoord, de intensivering van de Brede Impuls Combinatiefuncties, en de werkdrukakkoorden. Uit een peiling van de PO-Raad blijkt dat 43 procent

[15] Regioplan, Enquête Bestuursakkoord PO – tabellenrapport 2019

van de scholen de werkdrukmiddelen (deels) inzet voor een vakleerkracht. Dit leidt naar verwachting vanaf volgend jaar tot meer bewegingsonderwijs. Ook is voor de jaren 2019 en 2020 weer een subsidieregeling opengesteld die groepsleerkrachten in staat stelt hun bevoegdheid voor het bewegingsonderwijs te behalen; in voorgaande jaren is deze regeling volledig uitgeput; tot april 2019 is deze beurs 531 keer aangevraagd.

Naast deze acties wordt onderzoek uitgevoerd naar de knelpunten en slaagfactoren om de gemaakte afspraak over het aantal uur bewegingsonderwijs te realiseren. Hierbij wordt expliciet gekeken naar hoe deze knelpunten en slaagfactoren zich verhouden tot de regio waarin de school zich bevindt. Op basis van dit onderzoek kan het gesprek met en tussen gemeenten en schoolbesturen naar verwachting beter worden gevoerd om eventuele knelpunten voor het realiseren van de gemaakte afspraken omtrent bewegingsonderwijs weg te nemen. Daarnaast willen VWS en OCW, mede in lijn met de aanbevelingen van het advies 'Plezier in Bewegen', binnen de bestaande financiële en wettelijke kaders de samenwerking op lokaal niveau versterken tussen gemeenten, scholen en sportverenigingen om het lokale sport- en beweegklimaat duurzaam te verbeteren. Dit vindt plaats in het kader van de uitwerking van het gesloten Sportakkoord en Nationaal Preventieakkoord. Binnen het Preventieakkoord heeft ook een intensivering plaatsgevonden van Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), een programma dat als opdracht heeft om op lokaal niveau gemeenten, scholen en sportverenigingen te verbinden.